

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

134. szám

Főszerkesztő

Szele Béla dr.

Péntek

1933. évi június 16

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedés díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktó rékpénztári számlánk száma 12.174 — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldal 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldal 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

A bécsi bomba

Macedónia igazolva van, Texas és Bolivia rehabilitálva. A legsötétebb Balkán, a legduhajabb Wildwest és a legizgágabb Délamerika szelid és fenkölt kultúrterületek az idő relativitásában. A revolver, a bomba és a kézigránát ma a kampóskeleszt terjeszkedésének harci eszközei. A hitlerizmus arzenáljából dobják őket érvnek a politikacsinalás frontjaira. A dörrő és robbanó argumentum egyre sürűbben szól bele az elvek és világszeméletek harcába Európának ugynevezett művelt nyugatán, ahol valaha ezt a harcot a szellem magasabbrendű fegyvereivel vívták meg.

Ausztriában újra revolver dördült és bomba robbant. A merényletet, semmi kétség, a szélsőjobb terror fődalatti organizációi eszelték ki és szervezték meg.

Hogy Berlin mossa a kezét? Berlin egyet is tesz. Ég felé forgatja a szemét: eldéli a gazdátlan merénylők felelőtlen gonoszságát. Berlin csak legális eszközökkel bünteti a renitens Ausztriát, beutazási tilalmakkal, gazdasági selyemzsinórral. A londoni konferencia idején ez a háboru mintha nem volna épp stilusos. Hitler Ausztriát előbb koldusbotra akarja juttatni (ahogy ezt Németországgal is megteszi), hogy teljesen megérjen végül a kampóskeleszt tanaira.

A bölcs mondatot, amit az inkvizíció és az autodafé lovagjai hogytak örökölni a világnak: „A cél szentesíti az eszközt”, tizenegyet éven keresztül ugyancsak nem egyszer hirdették Hitlerék, mint a politikai maximák legértékesebb gyöngyét. Ma hogy uralmon vannak, már mélyen hallgatnak róla, de szerinte cselekszenek. A Manchester Guardian épp ezidőtájt leplezi le a harcos hitlerizmus titkos szervezeteit, tényekkel és adatokkal bizonyítja, hogy Berlinben már márciusban toboroztak önkéntes terrorfiukat Ausztria megpuhítására. Tehát abban az időben, amikor még Frank doktornak eszébe se jutott az osztrák vadászterületre átrándulni, ott provokálni a vendéglátó érzékenységét és viharosan megsértődni. Márciusban még erős szimpátiák fűzték Ausztria szövetségi kormányát a hitleri Németországhoz. Dollfuss a józanságával és az érzelmeivel viaskodva kérdezte magát: melyiket válasszam? A független Ausztriát vagy a porosszá vedlett ausztriai, aki Braunau-ból elindulva a hatvanötmillió testvérnép élére szónokolta fel magát?

Akkor még Steidle doktor és Rintelen doktor is erősen tétozavott: hitleristának lenni vagy nem lenni. Hevesebben csak Steidle tétozavott Rintelen nem is habozott. Steidle a Heimwehrt és a maga vezéri pozícióját féltette s ahogy átnézett Németországba megrémült a Stahlhelmen elkövetett precedensektől Távoli névrokona, Seldte csak úgy tudta magát tartani, hogy a nyomorult miniszteri székért elárult két-százötvenezer acélsisakost, de Düsterberg ornagy, az acélsisak szervező lelke, mint-hogy megmaradt karakternek, kénytelen volt elütni a sülyesztőben. Steidle Starhemberg vezérrel együtt hamar belátta, merre kell a köpenyt fordítani. De Rintelen még az utolsó pillanatban is Hitlerék mellett volt, ő közvetítette Dollfussnál Hitler titkos követének, Habicht német birodalmi képviselőnek többszörös audienciáit s még akkor is, amikor Dollfuss Franciaország és Mussoliniék egyre erősödő nyomására a jobbik eszéhez kapott és kemény nemet mondott, ez a Rintelen a náciikkal való paktumot javallta. Rintelennek ezért le kellett mondania a miniszterségről s vissza kellett vonulnia Stájerbe, ahol mint helyi potentát tévedését egy kevésbé revidálva vette fel a szöszékharcot az egyre szemtelenebbül a sáncokba tolatkodó horogkereszt ellen.

A náci persze nem disztigválnak. A

Habicht letartóztatásáért Göring elhurcoltatta a berlini osztrák sajtóattasét

Dr. Wasserbeckt rövid uton kitoloncolták Németország területéről

Váratlanul birodalmi tanács került a Hitler-párt élére

Rosenberg Alfréd és baloldali gárdája előtérben

Dollfuss visszatér Ausztriába és a hatalmak segítségét kéri „Bécs ostroma” ellen

Bécs, június 15.

Bécsben az izgalom nem csillapodott ma sem le. A bombamerényletek már nem olyan sürűek ugyan, de azért meg a mai napon is robbant bomba. Helyesebben robbant volna, ha idejében ezt a merényletet is le nem leplezik.

Az újabb bombát a schönbrunni parkban találták.

Hatalmas pokolgép volt ez is, olyan, a melyet tegnap a tözsdének szuntak. A bomba, illetve a pokolgép gyújtózsinórja még érintetlen volt, de valószínűnek kell tartani, hogy a tettes a közelben tartózkodott és csak az alkalmas pillanatra várt, hogy a bomba gyújtó-

zsinórját meggyújthassa.

A sorozatos bombamerénylettekkel kapcsolatban a Deutsche Oesterreichische Tageszeitung azt írja, hogy alávalóság a feltevés, amely szerint a sorozatos bombamerényletek a nemzetiszocialista mozgalomból erednének. A lapnak az a meggyőződése, hogy ezeket a merényleteket a marxisták követik el, csak azért, hogy ezzel jogcímet adjanak a nemzetiszocialista pártszervezet betiltására.

Ezzel szemben a Reichspost megállapítja, hogy az elkövetés módja és a merényletek összefüggése nyilvánvalóvá teszi, hogy a bombamerényleteket a nemzetiszocialista mozgalom irányítja.

A Reichspost mindenesetre leszegzi, hogy a kormány nagyon bölcsen járt el, amikor nem hirdetett ostromállapotot és nem oszlatta fel a nemzetiszocialistapártot, hanem aranyhidat és visszavonulási lehetőséget adott az állam hivatalnokainak és a katonaság tagjainak. Ezek most, minthogy a minisztertanács megtiltotta azt, hogy a nemzetiszocialista pártszervezetnek tagjai lehessenek, jogot kapnak arra, hogy a pártból egzisztenciájukra hivatkozással kilépjenek és így meggyengítik a párt szellemi vezérkarát. Ezzel a Reichspost azt is elárulja, hogy Ausztriában a nemzetiszocialista mozgalomban főképpen állami hivatalnokok és a katonaság tagjai foglaltak helyet.

Fogat fogért — mondják Hitlerék

Ha a kormány a pártot magát be nem is tiltotta, mégis és tagadhatatlanul erélyvel lép fel a megfélemlítési politika és terrorcselekményekkel szemben.

A tegnapi nap folyamán megkezdették a nemzetiszocialista vezérkar letartóztatását és eddig az ország területén mintegy ezer embert vettek őrizetbe.

Leginkább a vidéken foganatosították ezeket a letartóztatásokat, mert Bécsben a karhatalom tehetetlen a nemzetiszocialista vezetőkkel szemben. A bécsi nemzetiszocialista vezetők ugyanis vagy a városnak, vagy pedig a parlamentnek tagjai és így immunitásukat respektálni kell.

A legjelentősebb letartóztatás mindenesetre a Habicht letartóztatása. Habicht Németországnak a bécsi német követ-séghez beosztott sajtóattaséja és Hitler egyik bizalmas hive, akit — mint a B. L. tegnapi száma jelentette — Linzben a Barna Ház pincéjében tartóztattak le.

Németország tegnap délután a legerélyesebben tiltakozott az ellen, hogy Ausztria a német követtség egyik emberét letartóztassa és egy piszkos földalatti odubba zárja. Maga Habicht is tiltakozik a

letartóztatása ellen és tiltakozása jelölül éhségstrájkba kezdett.

Az osztrák kormánynak a német tiltakozásra adott választ nem ismerjük, de nagyon valószínű, hogy az Németországot nem elégtette ki, amit abból lehet következtetni, hogy

még tegnap este Berlinben letartóztatták és erőszakkal elhurcolták dr. Wasserbecket, Ausztriának a berlini osztrák követtség mellé beosztott sajtóattaséját.

— Ha Te ütöd az én zsidómat, én ütöm a Te zsidódat! — elvénél fogva tartóztatta le a német kormány dr. Wasserbecket.

Erre Ausztria tiltakozott
A tiltakozásnak természetesen nem volt

foganatja, mert dr. Wasserbeck a tegnapi éjszakát a német börtönökben töltötte, de mégis annyi eredménye lett, hogy

a sajtóattasét ma toloncuton áttették a német határon és Ausztriába küldötték.

Ennél példátlanabb és a diplomáciai viszony durvább megsértésére a történelem során „békében” élő nemzetek között még nem igen volt példa.

A két állam viszonya most és ilyenformán már annyira elmérgesedett, hogy az továbbis fenn nem tartható.

Dollfuss ma állítólag visszatér mégis Bécsbe és intézkedik.

Vajjon mit tehet még az ellen, hogy a polgárháború kétségbeesett lépésétől Ausztriát viaszarántsá?

„Bécs ostroma”

Állítólag Dollfuss visszétérese előtt még tárgyal Amerika, Anglia és Franciaország Londonban akreditált követeivel és az ő közvetítéseikkel arra kéri a három nagyhatalmat, hogy lépjenek fel Né-

metország ellen. Nem fegyveres és nem diplomáciai fellépésre gondol Dollfuss, hanem csupán arra, hogy hassanak oda, hogy Németország hagyjon békét Ausztriának és szüntesse be Bécs ostromát.

álás az elvű harcosoknak és csatlósoknak kell.

De a két merénylet maga semmi. Egy napra rá Bécsben három pokolgép is robbant egyszerre. Hogy mind tulrobbant a célra? Semmi kétség, a kis Dollfuss még keményebb lesz. S amit eddig csak a kommunisták felé mutatott, a tilalmak öklét holnap a kampóskeleszt felé is meglenyíti. Hogy ezzel a terror balkánját és wildwestjét is megszüntetné, ki merné állítani.

Európa nyugatán új eszme keletkezett, ezt az eszmét csak revolverrel, tojásgránáttal és pokolgéppel lehet terjeszteni — Senkise csodálkozhat, ha egy szép napon Macedónia arra az időre hivatkozva, a mikor az ő földjén egy Arisztotelesz nevelt egy Nagy Sándort, visszaköveteli régi kulturhírnevét a világtól és Németország a mely kiüldözi a maga arisztoteleszeit, a hitleri kampóskelesztben felveszi az Ujmacedónia nevet.

Birodalmi tanács a Führer helyett

A mai anarchiában és tanácsstalanságban, kölcsönös félelemben és esetlegességben azonban nem sok remény lehet arra, hogy Ausztria és Németország viszállyába a hatalmak beleszóljanak. Ha Ausztriát valami megmenhetheti, az csak a német belső állapotok összekuszálódása lehet. Ausztria a hitleristák egyre erősödő és sürsüldő rohamaitól csak úgy menekülhet, ha benn Németországban nem mennek simán a dolgok és a német politikának nem lenne sem ideje, sem kedve a határokon kívüli kalandokra.

És erre van is valamennyi remény. Ma délutáni jelentéseink szerint a német nemzetiszocialista párt birodalmi tanácsot kapott.

A jelentésnek egyelőre nincs kommentárja, de maga az a tény, hogy a birodalmi tanács megalakult, a legbeszédesebb bizonyíték arra, hogy Németországban súlyos dolgok történtek.

A Harmadik Birodalom alapvető teóriája ugyanis a Führer-rel szemben való határtalan bizalom és a Führer abszolútizmusa. Ezzel a teóriával sehogy sem egyeztethető össze a birodalmi tanács beiktatása.

Egyelőre további kommentárba belemenni nem lehet és éppen ezért csak a névsort adjuk, amely most már Hitler mellett, vagy alatt, vagy — ki tudja e lázas percekben! — Hitler felett ezentúl a Harmadik Birodalmat vezeti.

Mindenestre gyanus a dologban, hogy a lista élén Göring áll.

A Harmadik Birodalom megalakulásának első pillanatától kezdve beavatott körök azt rebesgetik, hogy

a hatalom voltaképpen nem a Hitleré, hanem a Göringé és hogy Hitler tulajdonképpen csak dekorum abban a gépezetben, amelyet Göring vezet és a melynek volánjánál Göring ül.

Az új direktórium névsora az alábbi: Göring birodalmi miniszter,

Dietrich, a nemzetiszocialista párt sajtófőnöke,

Rosenberg Alfréd, a Völkischer Beobachter szerkesztője, a párt külügyi referense,

Robert Leo, az új német munkásfront vezére,

bárá Baldur-Sirach, a német ifjúsági szervezetek vezetője,

Röhm kapitány, a rohamcsapatok vezetője,

Himmler, az élgárda vezetője,

Hess Rudolf, a politikai bizottság vezetője,

Darré, az agrár-politikai bizottság vezetője,

A régi és harcos nemzetiszocialista mozgalom baloldali szárnya ez, az a Rosenberg-frakció, amelyet a koalíció, az a koalíció, amelyben még Hugenberg-Neurath és Papen is számított valaminek, nem akart befogadni éppen azért, mert ez a baloldali szárny nagyon intranzigens és nagyon forradalmi volt.

Talán itt történik most valami. Valami belső erjedés eruptív ereje tör elő.

A vezetékek a gépházig közvetítette a villámcsapást

A szászrégeni villamostelep gépészenek különös szerencsétlensége

Szászrégen, június 15.

A szászrégeni villamostelepen tegnap megdöbbentő s merőben egyedülálló szerencsétlenség történt.

A város felett heves zivatar vonult végig, amelynek során a villám a sétány egyik villanyfájába csapott.

A vezetékek a villámcsapást a villamos-

telepig továbbította, ahol olyan erőteljes kisülést produkált, hogy a gépek közelében tartózkodó Kraft gépész mindkét szemére megvakult.

A szerencsétlen embert lakásán vették ápolás alá. Az orvosok véleménye szerint, hosszú hónapok múltán esetleg visszanyerheti látását.

Az aradi törvényszék felmentette a halállegionistákat

Botrányos ünnepségek a tárgyalóteremben

Arad, június 15.

Az aradi 15. vasgárdista bűnügyének tárgyalását tegnap este folytatta az aradi törvényszék.

Az esti órákban már egyre nagyobb és nagyobb tömeg gyűlt egybe a törvényszék épülete körül.

A további kihallgatások során Fratilla György vasgárdista Grósz nevű tanutársát állandóan per „zsida!” említi.

Az elnök rendreutasítása után a tanu egyszer ismét azt mondja:

— Zsidán!

A közönség erre tapsorkánba tör ki és hurrázik.

Az elnök ekkor kiüritteti a termet, de a szünetben a rendőrség a teremnek csak a felét tudja kiszorítani, de ez a fele is később visszaszivárogoz a terembe.

Este féltízkor hirdet a törvényszék íté-

letet és az összes vádlottakat bizonyíték hiányában felmenti és szabaddárahelyezésüket elrendeli.

A közönség a felmentett vasgárdistákat lelkesen ünnepli, akik este tíz órakor már az egyik aradi vendéglőbe vonulnak vacsorára. A vendéglőből riadtan menekül a közönség.

Az éjszaka folyamán Aradot nagy rendőri készültség szállotta meg.

Az összes Aradon állomásozó tisztek is szolgálatban voltak, rendezavarásra a sor azonban nem került, mert a hatóságok este 11 órakor az összes nyilvános helyiségeket bezáratták.

Zelea Codreanu egyelőre Aradon marad azért, hogy — mint a védőbeszédében kifejtette — kimenjen a falvakba és ott a népet felvilágosítsa.

Megkötötték a magyar-francia kereskedelmi egyezményt

Budapest, június 15.

A magyar-francia kereskedelmi egyezményt ma Budapesten megkötötték.

Az egyezmény pontosan felsorolja mind azoknak az áruknak jegyzékét, amelyek kedvezményes vámok mellett importálhatók Franciaországból Magyarországra, vagy viszont.

Bernard Shaw a világ egyik legjobb szobrászának tartja Kisfaludi Strobl Zsigmondot

London, június 15.

Bernard Shaw, a londoni képzőművészeti kiállítással kapcsolatosan az egyik sajtóirodának érdekes nyilatkozatot adott.

— Rólam — mondotta — Rodin és a világ legnagyobb szobrászai készítettek mellszobrot. Most Kisfaludi Strobl Zsigmond készített rólam egy bronzot, amely a kiállításon gyönyörűen néz le mindenki felé.

— Nem ismerjük ezt a művészt! — jegyezte meg zavartan az angol újságíró.

— Persze! — szölt epésen Shaw — az újságírók még a legnagyobb művészekről is csak ötven év múlva vesznek tudomást!

Shaw ezután még sokáig beszélt Stróbról, akit a világ egyik legnagyobb szobrászművészenek nevezett.

Jamási Áron

Ábel a Társadalomban

Többet nem beszélünk, de nem is tudunk volna sokat, mert a vonat nemsokára lassított. Felálltam és kezét nyújtottam Garmada urnak.

— No, az Isten megáldja a nagyságos urat — mondtam.

— Magam is leszálok — felelte ő.

Én még előtte leugrottam s elindultam a mozdony felé, hogy Bolhát visszaszerzem. Azért hátra-hátra néztem s örömmel láttam, hogy Garmada ur szememeltart engemet. Felszálltam Bolhának, hogy megérkeztünk s szálljon le, mire ő egy ugrással lent is termett. A mozdonyvezetőnek megköszöntem a jóságot és az ügyeletet, aztán körülnéztem s hát Garmada ur várakozik reám.

— Hát ez a dög kié? — kérdezte tőlem.

— Miféle dög? — ütköztem meg.

— Hát ez a kutya.

— Ez az enyim, de nagyon híres — mondtam.

— S miről?

— Arról, hogy dög létezik meg, s ha kell, ugat s ha kell harap.

Garmada ur szomorúan nézte Bolhát s nem akart mozdulni. Sem szólam nem akart. Az emberek sűrűn jöttek-mentek mellettünk s én is szerettem volna már valamire irányt venni. A vonatbeli kérdések jutottak eszembe s így szóltam:

— Ez elég szörös ugy-e?

— Mi?

— Ez a kutya.

Most Garmada ur veresedett el s csak ennyit mondott:

— Na, gyerünk!

Megindult elől s én Bolhával utána. Amikor az állomás nagy veres épületéből kiértünk az utcára, ismét megállott és kérdést intézett hozzám:

— Hogy hívják?

— Ábelnek, Szakállas Ábelnek.

— S valakid van-e ebben a városban?

— Nekem van.

— S kid van?

— Nekem az Isten s a nagyságos ur.

— S más nincs?

— Még ezideig nincs.

— Na, akkor gyerünk! — mondta és csakugyan mentünk is. Én a nagy városi házakot néztem s a szép hosszú utat, amely pompásan ki volt kövezve Bolha a járóelőket s azok között is inkább a kutyákat. Garmada ur seromit, vagyis a levegőt.

Nemsokára egy kisebb utcába fordultunk bé s ott haladtunk. Én s Bolha az utközepin, Garmada ur pedig jobbszélről azon a keskeny pázmán, amely valami megolvasztott kővel simára volt öntve. Pompás járás eshetett ott, de én nem mertem odamenni, mert azt hittem, hogy csak az urnaknak csinálták.

Nem váltottunk egy szót se, hanem úgy haladtunk, mintha nem is ismernék egymást.

Végre elértünk egy kicsi házhoz, amely kőből volt ugyan, de azért erősen szomorú állapotban. A fedele vedlett s vedlett zöldrefestett fala is. Egy ablak rajta az utca felé, de olyan alacsonyan, hogy még nekem is le kellett volna hajol-

ni, ha bé akartam volna nézni rajta. Garmada ur kinyitotta a korhadt rossz kaput s hátraszólt nekem:

— Gyerünk bel!

Az udvar olyan burjános volt, mintha legalább tíz esztendeje senki sem gondozta volna. Hátfelfől egy nagy hordó állott, bizonyosan esőviznek, mert a teteje ki volt ütve. S annál is hátrább jókora szemétdomb.

— No, ennek is ki lehetne huzni a fogát — mondtam.

— Minek? — kérdezte Garmada ur.

— Ennek az udvarnak.

— Jól van ez így — felelte.

Gondoltam, jó lesz az is, ha nem kapok ilyen hamar mindenben hibát s nem is szóltam többet, hanem a burjános udvaron mentem Garmada ur után. A ház hosszú volt s két ajtó rajta. Minket ugyanlátzik, a hátsó ajtó várt, mert a foghúzó mester egyenesen arra tartott. S én elég közel a nyomában. Nem vett kulcsot elé, hanem otthonos bátorsággal benyitott.

— Jaj, ki az?! — sikoltott fel abban a percben valaki, de Garmada ur csak ennyit felelt:

— Jó napot, Blanka!

Az ajtó nyitva maradt s már ott álltam én is a küszöbnél. De hogy mit láttam, abból csak annyit említek, hogy egy fiatal nőt s egy fiatal urat. A nő kistermetű volt és vékony, szép rendetlen fekete haja neki, s az arca is tetszetős, de az öltözete már gyengébb, mert az ágy takarót tartotta maga előtt. A fiatal ur is ingben s borzosan süllögött, mintha föld alá akart volna bujni. Erősen hüledtem, mert más ismeretlen sem gondolt volna egyébre, hanem csak arra, hogy itt az egyik a Garmada ur felesége, a másik pedig a felbőritő. Baj azonban nem lett, mert Garmada ur minden-

harag nélkül csak ennyit mondott:

— Látom, tavasz van, Blanka.

— Igen, doktor ur, — felelte Blanka.

— a völégényem meglátogatott.

— Meg alaposan — mondta Garmada ur és bement a másik szobába.

— Hát te mit bámulsz? — szólt akkor reám Blanka.

Ilyen helyzetben még sohasem voltam s így feleltem:

— Én az ágytakarót.

Erré a kisasszony békialtott a másik szobába:

— Doktor ur, ki ez a falusi fiu?

— Jöjjön be a konyhába s pakoljon le — felelte vissza Garmada ur.

A konyha az volt, ahol Blanka s a völégénye állottak s oda most egy harmadik ember sok lett volna. Éppen azért eljöttem az ajtóból s a házoldala mellett meghúzódtam. Bolha is odajött hozzám s úgy nézett, mintha nem tetszett volna neki a dolog. Még ráncigált is engem, hogy menjünk el innét s próbáljunk más szerencsét. Én azonban folytonosan a százharminc lejre gondoltam, amit ma könnyűszerrel megszereztem s Bolhának azt mondtam, hogy most az egyszer én jobban tudom, hogy mit kell csinálni. S amint ott állottam, emiggy osztozkodván a kutyával, egyszerre csak megnyitott a kapu s a nyílásban egy fej jelent meg, amelyen tarka sapka volt. Úgy kukucskált bé, mintha nem volna biztos, hogy kerülhet-e bejjebb. Gondoltam, hogy mindenkitől lehet valamit tanulni s intettem neki, hogy ereszkedjék befelé.

Egy segéd-forma fiatal ember volt.

— Itthon van-e Buzi? — kérdezte csendesen.

— Itt nem lakik olyan nevű ember — feleltem.

— Hát hogyne laknék! Aki fogat huz! (Folytatása következik)

Fizet vagy nem fizet?

Anglia csak tizszázalékos szimbolikus fizetést akar Amerikának teljesíteni

és ezért vontatottan halad a világgazdasági konferencia tárgyalási menete
Ki legyen a valutapolitikai bizottság elnöke: francia vagy amerikai delegátus?

London, június 15.

A világgazdasági konferencia harmadik napja semmivel sem jutott előbbre. A tárgyalások vontatottak, aminek különösképpen az oka, hogy az Amerikának járó háborús adósságok megfizetésének határidejétől már csak egy nap választja el Európát és a kérdésben megegyezés még mindig nincs.

Hullnak nem szabad addig a konferencián felszólalni, amíg a hadiadósságok fizetésének kérdésében a megállapodás létre nem jött. Amerika nem akar egyszerűen lemondani arról, hogy az európai szövetségeitől járó millióit meg ne kapja és ezért formálisan is szabotál addig, amíg a kérdésben kiegyezés létre nem jön.

Az angolok már konkrét javaslattal álltak Amerika elé. E javaslat szerint Anglia csak jelképesen akar fizetni és az esedékes 9 millió font helyett felajánl 2 millió fontot. Tíz százalékkal jelképezni akarja, hogy nem tagadja meg ugyan a fizetést, de nem bír többet fizetni.

Az angol javaslatot is sokallják az egyes államok. Ők nem akarnak jelképes teljesítést, hanem azon a merev állásponton vannak, hogy — nem fizetnek. Ha Lausanne elvörölte a legyőzöttek hadisarc és jóvátételi fizetési kötelezettségeit, akkor tőlük sem lehet azt kívánni, hogy — fizessenek.

Ezen az állásponton van mindenképp Belgium, amelynek követe ma Washingtonban be is jelentette, hogy tekintet nélkül arra, vajjon Anglia fizet-e, nem teljesít. Az orosz követ is megjelent az amerikai külügyminisztériumban, de már engedékenyebben mutatkozott és kijelentette, hogy abban az esetben, ha Anglia tíz százalékát az amerikai kormány elfogadja, a maga részéről is hajlandó június 15-én tizenöt százalékot fizetni.

Románia üzenetét is megkapta az amerikai kormány.

Románia odanyilatkozott, hogy az angolokkal való megállapodástól teszi függővé, hogy fizeti-e esedékes részleteit és mennyit fizet.

Amerika még nem döntött. Nem nyilatkozott, hogy elfogadja-e ezt a szimbolikus fizetést, avagy továbbra is az eredeti adósságfizetést teljes kiegyenlítéséhez ragaszkodik?

Mindenesetre meg kell állapítani, hogy az amerikai parlament hangulata nem nagyon barátságos. A szenátusban ma Lewis demokrata párti szenátor kijelentette, hogy

abban az esetben, ha június 15-én az európai hatalmak nem fizetnek, Amerika a londoni világgazdasági konferenciára kiküldött delegációját azonnal hívja vissza.

AZ ELSŐ ÖSSZEÜTKÖZÉS

Közben a világgazdasági konferencia mindkét oldala jutott el, hogy leszegedte azoknak a bizottságoknak hatáskörét, amelyeknek az egyes szakkérdéseket meg kell tárgyalni. A két legfontosabb bizottság a gazdaság-politikai és valuta-politikai bizottságok lesznek.

Itt tört ki az első ellentét. Az elnöki javaslat szerint a valuta-bizottságnak francia legyen az elnöke, míg a gazdasági bizottságnak amerikai. Az amerikaiak ezzel szemben ragaszkodnak ahhoz, hogy amerikai delegátus legyen a valuta-politikai bizottság vezetője.

A nagy tülekedés érthető is. A valutakérdésekben Amerika új rezsime és elválttörést akar, míg Franciaország az eddigi aranyalapú pénz merev doktrínájához ragaszkodik.

A vitatkozók megegyezni nem tudtak és a konferencia munkája elakadt. Ma este újabb tárgyalások és — puhítások lesznek.

Mindenesetre nem valami biztató jel, hogy az első bizottság elnökségének kérdésében nem tudnak már az érdekeltek meggyezni. Mi lesz később? Mi lesz, mire a lényegre kerül a sor?

A KISÁNTANT MÁR MEGEGYEZETT

A londoni világgazdasági konferenciára kiküldött kisántant külügyminiszterek kedden értekezletet tartottak és megegyeztek a következő követendő eljárásban. Megfogalmazzák azt a közös nyilatkozatot, amelyet a szerdai ülésen Benes csehszlovák külügyminiszter fog felolvasni.

ÚJ EURÓPAI BLOKK ALAKUL LONDONBAN

Svédország, Norvégia, Dánia, Hollandia, Belgium és Luxemburg kiküldöttjei egymás között abban állapodtak meg, hogy ha Londonban eredményes döntést nem sikerül elérni, akkor ők a maguk részéről közös gazdasági csoportot alkotanak, amely teljesen

függetlenné teszi magát Európa többi államtól.

DOLLFUSS BESZÉL

A világgazdasági konferencia mai plenáris ülésén elsőnek Dollfuss szólalt fel. Az, hogy Dollfuss ma délután még Londonban volt, megcáfolja azokat a híreket, hogy a bécsi veszélyre való tekintettel az osztrák kancellár elhagyta volna a londoni konferenciát és visszarepült volna Bécsbe.

Dollfuss a konferencia tüntető meleg tapsokkal fogadta. A kancellár beszédében rámutatott arra, hogy veszedelmes illúzióban ringatja magát az, aki azt hiszi, hogy a valuták elértéktelensége, vagy az inflációval egyes államok — természetesen a többiek kárára — a világválságot és benne a maguk válságát, megoldhatják. Ő Jung olasz pénzügyminiszter álláspontján van, aki tegnapi beszédében azt a nézetet vallotta, hogy

mindaddig, amíg az államok közötti politikai adósságok kérdését nem rendezik, a gazdasági helyzet szanálásáról komolyan beszélni sem lehet.

Dollfuss egyébként ünnepélyesen és Ausztria nevében kijelenti, hogy Ausztria is hozzájárul a vámfegyverszűnethez.

Utána Chamberleine szólal fel, aki a devizakorlátozások megszüntetését sürgeti és ennek kapcsán azt reméli, hogy a normális hitelélet helyreáll.

Hymanns belga miniszter az aranyalapon való valutastabilizációhoz híve és idevonatkozó elveit fejtegeti.

A belga delegátus felszólalása után a konferencia véget ért.

A kormány a gabonaárak mesterséges áremelését tervezi

Minimális árat állapítanak meg, amelyen a kincstár az összes felesleges termést átveszi

Bukarest, június 15.

Vajda miniszterelnök elnökletével szűkebbkörű miniszteri értekezlet foglalkozott a mezőgazdasági termények áraival. Az értekezlet megállapította, hogy a piaci árak oly alacsonyak, hogy azokat tovább fenntartani nem lehet. Az esetleges további zuhanás már drámai eredményekhez vezethetne.

Ezért az értekezlet elhatározta, hogy a gabonatermékek minden fajtájára vonatkozólag minimális árat állapít meg. A kormány ezen a minimális áron átveszi a gabonát a magánosoktól, bizonyos kvótát belső fogyasztásra oszt szét, a fennmaradó felesleget pedig külföldi piacokon helyezi el.

A döntő fontosságú határozat után a kormány tagjai hosszas telefonbeszélgetést folytattak a Londonban tartózkodó Madgearu pénzügyminiszterrel, aki közölte, hogy a kincstár a nagyarányú művelet lebonyolításához szükséges forgótőkét elő tudja teremteni.

Nem gyermekgyilkosság, csak nyomorúság

Nem volt pénze temetésre és az udvaron hantolta el ujszülött csecsemőjét

Brassó, június 15.

A Csatorna-utcai újtelep lakosai arról értesítették a rendőrséget, hogy a 24. számú ház udvarán egy csecsemő hüláját hantolták el. Grozea rendőrkomszár kiszállt a helyszínre, ahol

a szomszédok által jelzett helyen valóban egy halhónapos csecsemő holttestét ásták ki a föld alól.

A szomszédok állítása szerint bűntény történt. Székely Anna, egy bérkocsis 50 éves felesége állítólag megölte, majd

eltemette a magzatot. A nyomozás során kiderült, hogy a csecsemő természetes halállal mult ki. A vizsgálóbíró a születést is kihallgatta, aki elmondta, hogy csak akkor hívták Székelyékhez, a mikor a szülés már megtörtént.

Az asszonynak nem volt pénze rendes temetésre s azért hantolta el udvarán a kisdedet.

Székely Annát így is felelősségre vonják, mert a csecsemőt hatósági engedély nélkül temették el.

A BELPOLITIKA ESEMÉNYEI

Lupu a jobboldali mozgalmakról

Mirto már elkészítette a konverzió végrehajtási utasítását

Bukarest, június 15.

Lupu, a parasztpárt elnöke, nyilatkozatot adott az Adeverulnak. Ime, a fölöttébb érdekes nyilatkozatból néhány kérdés és néhány felelet:

— Mi a véleménye Maniu és Vajda kapcsolatáról?

— Barátság kapcsolja őket össze. De ebbe a barátságba még beleavatkozni is veszélyes lenne.

— Mit tart a konverziós törvényről?

— A szükségleteknek meg nem felelő és időszerűtlen törvény. A szükséges radikális megoldás önmagától fog jönni.

— Hisze-e a kormány pénzügyi politikájának megváltozásában, esetleg az inflációban?

— Nemcsak hiszek benne, hanem biztos is vagyok afelől, hogy be fog következni. Ezért harcolok a restabilizációért.

— Hogyan kellene a romániai hitlerista mozgalom ellen harcolni?

— A kormánynak a legszigorúbban alkalmazni kell a büntetőtörvénykönyvet. De még ennél is fontosabb volna az, hogy az ország szabad polgárai világosítsák fel a többieket a fenyegető veszélyről. Ehhez a felvilágosításhoz a politikusoknak kell az irányítást szolgáltatniuk. A magam részéről hiánytalanul teljesítem kötelességeimet.

— Ki fog kormányon következni?

— Sem a delphii jósdá, sem Pythia nem tudna erre felelni.

— Mi a véleménye az agrárkonferencia eredményeiről?

— Sok határozat papíron... eredmény nélkül.

— Lehetségesnek látja a román—orosz kapcsolatok újrafelvételét?

— Kiváncosnak találok e kapcsolatot, a melyet a francia—orosz barátságnak meg kellene könnyítenie.

VAJDA

miniszterelnöknek kereskedelmi miniszterré való kinevezése ma megjelent a hivatalos lapban. Ezzel egyidejűleg közölték Gafencu-nak kereskedelmi, Ghelmegeanu-nak pénzügyi államtitkárrá való kinevezését. Dr. Ernest Ene, aki az utóbbi poszt aspiránsa volt, a földművelésügyi minisztérium államtitkára lesz.

MIHALACHE

több lap jelentése szerint Londonba utazott, hogy ott delegátusi minőségben a világgazdasági konferencián résztvegyen. Ezeket a lapjelentéseket ma kormánykörök cáfolják.

TITULESCU

London felé utaztában Temesváron nyilatkozatot adott és a következőket mondotta a világgazdasági konferenciával kapcsolatban:

— E konferencia sorsát, amely oly nagy kérdések felől fog dönteni, senki sem jósolhatja meg. Annyi azonban bizonyos, hogy az államok, amennyiben megegyezésre jutnak, a nagy nemzetközi megoldások útját fogják keresni. Egyes gazdasági területeket össze kell fogni, ami távolról sem lesz erőszakos tény, mert hiszen a gazdasági tömörülésekhez az csatlakozik, aki akar.

A KORMANYPART

moldovai csoportja vasárnap fontos értekezletet tart, amelyen Mironescu, Joanescu és Calinescu is megjelentek. Az értekezleten megbeszéltek a szélsőséges mozgalmak ellen való küzdelem kérdését is.

MANIU

Gyula kedden Kolozsvárra érkezett, ahol hosszasan tárgyalt barátaival.

A KONVERZIÓS TÖRVÉNY

végrehajtási utasítását Mirto elkészítette és átnyújtotta Vajda miniszterelnöknek. A minisztertanács a tervezetről valószínűleg csütörtöki ülésén dönt.

BRATIANU GYÖRGY

Törökországba utazott, ahol többek között felkeresi Kemal köztársasági elnököt is.

ANGELESCU

vot közoktatásügyi minisztert, a Duca-féle liberális párt vezető tagját a király kihallgatáson fogadta.

— Bujor kiszabadulását ünnepli a brassói szociáldemokrata párt. Mint ismeretes, Bujor az ismert munkásvezér 14 évi rabság után amnesztiában részesült a két nappal ezelőtt elhagyta a fegyházat. A brassói szociáldemokrata párt, a munkásvezér kiszabadulása alkalmából csütörtökön este ünnepséget rendez a Malom-utcai munkás otthonban.

FONTOS UJDONŠÁG!

Minden művelt ember számára!

Freud-iskolához tartozó magyar orvos legmodernebb műve!

A pszichoanalízis mint módszer

Irta: Dr. HERMANN IMRE
budapesti ideggyógyorvos.

88 oldal ára 60° — lej

Kapható a

Brassói Lapok Könyvesztályában

A politikai fogoly beszél

AMIT A NÉMET BÖRTÖNÖKBEN LÁTTAM

Geoffrey Fraser világhírű angol ujságíró személyes tapasztalatai

Ismeretes, hogy Geoffrey Fraser, a Berlinben tartózkodó angol világhírű ujságíró, nemrégiben letartóztatták azért, mert pontos és kimerítő tudósítást küldött sajtóügynökségének, a berlini zsidó negyedben történt borzalmas gyilkosságokról. Hitler németellenes propaganda és kémkedés vádjával vetette börtönbe a kitűnő ujságíró és bár a sorozatos kihallgatások az ujságíró teljes jóhiszeműségét és ártatlanságát igazolták, az angol ujságíró 39 napot töltött börtönben és még ma is a német börtönök foglya lenne, ha az angol kormány közbe nem lép az angol ujságíró érdekében.

Geoffrey Fraser természetesen sok érdekes dolgot látott és tapasztalt a hitleri börtönökben és nagy, színes cikkeket számol be élményeiről a legnagyobb és legelterjedtebb progresszív francia lap, a L'Intransigeant hasábjain.

Az első cikk

Április 3-án éjszaka későn érkeztem haza éjszakai kóborlásomból és hajnali három óra lehetett, amikor szállodámhoz érkeztem. Amikor a Romanisches Haus — ahol laktam — harmadik emeletére érkeztem, ebben a késő éjjeli órában szokatlan hangok ütöttek meg a fülemet. Egy pillantás a felsőbb emeletekre, elegendő volt ahhoz, hogy észrevegyem: néhány hitlerista-rendőr várakozik az ajtó előtt, mivel azelőtt hiába próbáltak távollétemben szobámba behatolni.

Ha a késő éjjeli látogatók a náci-osztályok egyenruháit viselték volna, rögtön visszatértek, mert ebben az időben a legborzalmasabb verziók keringtek azoknak a sorsáról, akiket a hitlerista bandák éjszakai kirándulásaikon összeszedtek. A mikor azonban a hivatalos rendőri uniformist láttam, azt hittem, hogy nincs miért félnem, de így is haboztam, hogy tovább menjek az emeleten. Látogatóm azonban már megláttak. Elémbe jöttek: magam előtt láttam a politikai szolgálat egyik civilruhás detektívjét, egy náci-

— **Agyvertődülés, szívszorogás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatát általánosan megállapítások megerősítik, hogy a Ferenc József víz a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

biztost, négy rendőrségi ügynököt és náci-osztálybeli embert.

— **Azzal vádolják Önt, hogy tendenciózusan elferdített híreket küldött hazájába a Németországban történő eseményekről és ezért házkutatást akarunk Önnél tartani** — fordult hozzám az egyik biztos.

— Kutathatnak bármi után — feleltem, — mert semmit sem fognak nálam találni.

A kedélyes látogatás két órát tartott. Átkutatták összes bőröndjeimet, kidobálták összes ruháimat, összeturkált fiókjaimat és a házi könyvtáramban levő könyveket sem kimélték meg. Az eredmény nem volt nagy. Összegyűjtöttek a következőket: Anyám néhány levelét, abból az indokból, hogy franciául voltak írva és ez a nyelv, úgy látszik, nagyon gyanús-

nak tűnhetett fel Hitler legénycinek, Rappaport: Világforradalom című munkájának dedikált példányát, utnaaplóm néhány oldalát egy 1915-ös törökországi utamról, amelyet amerikai utlevéllel a londoni Daily Chronicle megbízásából tettem meg és néhány németországi sajtófelmélt. A zsákmany tenát, mint látszik, nagyon sovány volt. Egy kis dobozt találtak még, amelyben huszonöt revolvergolyó volt és ez a felfedezésük nyugtalanított a leginkább, mert ez könnyen letartóztatásom indokul szolgálhatott volna.

Tekintettel arra, hogy a nálam tartózkodó náci nem a legjobb benyomást keltettek, jónak véltem, ha a házkutatás után, megnézem, hogy a két száznárkás bankóm, amely egy fiókban volt, megvan-e? Nem volt meg. Eltűnt. Természetesen rögtön protestáltam az eljárás ellen, amikor a náci-biztos, látszólag pártomat fogta, a következőkkel fordul hozzám: — Én majd elintézem a rendőrséggel a történetek dolgát, betettem őket a zsebem-

Piszkos angol...

Reggel ötórakor elvitték a Joachimstaler-strassei rendőrségre, ahol két órát töltöttem el egy padon, mialatt két rendőrségi detektív a következőket vágta a fejemhez:

— Piszkos angol, mindnyájatokat fel kellene akasztani, ha én lennék Hitler, minden külföldi ujságíró össze fogna.

Hét órakor, reggel, két sorstársammal együtt, akiket még az éjszaka folyamán valahonnan kihalásztak, az Alexander-Platzon levő rendőrprefektúrára kísérték, nyitott kocsiban. A következő öt óra alatt, egy egész délelőtt, szobáról-szobára, irodából-irodába hurcoltak és mindenhol ugyanazokra a buta kérdésekre kellett felelnem, amit a nem túlságosan intelligens hitlerista rendőrtisztviselők szegtek nekem. Ezután három náciá bízta, akik a Bülow-Platzon levő Horst Wessel Haus-ba vittek, ahol Hitler politikai rendőrségét rendezte be. Meg kell vallanom, hogy aggodalmaim alaptalanok voltak, mert a rendőrtisztviselők, valószínűleg arra való tekintettel, hogy angol állampolgár vagyok, sem szóbelileg, sem tetteleg a kihallgatások alatt nem inzultáltak.

Itt négy órán keresztül hallgatott ki komolyan és részletesen egy Schulz nevű náci-biztos. Hatalmas horogkereszt-reprezentálta a gomblyukában a bizalmat és amikor bizalmasabb lettem vele, elmondotta, hogy a háború alatt az angol tengerészekben szolgált és hosszú ideig Máltában állomásozott egy tengeraltjárón. Különben meg vagyok róla győződve, hogy már akkor Németország számára dolgozott és hitlerista lelkesedése valószínűleg nem hagy hátra semmi kívánni valót.

Délután ötórától nem ettem mást, mint egy szendvicset, amit hazuról hoztam magammal és harminchat órája nem aludtam, amikor az Alexander-Platz-i rendőrség fogdájaiba vittek. Egy cellába vittek be, amelynek ajtaján egy felírás árulta el, hogy husz személyes befogadóképessége van. Amikor én beléptem, már negyvenheten voltak benn, én voltam a negyvennyolcadik. A letartóztatottak

be, mert nekünk, hitleristáknak, nincs ilyen indokokra szükségünk és majd az emberekkel is elintézem, hogy senki se szóljon róluk semmit.

A náci-biztos nyilatkozata felhívás volt arra, hogy az eltűnt összeget többé ne emlitem és pár perc múlva elindultam a rendőrség felé, ahol öt perccel később letartóztattak. Ekkor energikusan kértem, hogy leltári csináljanak a nálam talált papirokról.

— Nincs időnk még leltárt is csinálni az Ön dolgairól — felelte a biztos, különben is lehet bízni bennünk.

— Nekem elvből nincs bizalmam a rendőrségben — feleltem — és az Önök rohamosztagei különös bizalmatlanságot keltenek bennem. A leltárt különben egyedül fogom megcsinálni, mert különben Önök olyan iratokat vezethetnek rá a listámra, amilyeneket éppen óhajtanak.

A végén megengedték, hogy összeállítsam irataim inventárját, de ez a szemükben tulzott óvatosság végleg megalapozta szomorú „jövőmet”.

nagyrésze politikai fogoly volt.

Azokat a borzalmas impressziókat, a melyeket ebben a cellában és egy másikban, ahol a következő éjszakát töltöttem, hogy egy új szállítmány fogolyunk helyét csináljunk, tapasztaltam, soha senki fogom elfelejteni. Amikor beléptem, kellemes meglepetésben volt részem. Francia szót hallottam.

A beszélők azonban nem voltak franciák és az öt fogoly fiatalember, csak azért beszélt franciául, hogy a náci-őr, aki egy pillanatig se hagyta el a cellát, ne értsen meg mindent. Egy ügyvéd, közülik, ugy beszélt franciául, mint egy párisi. Sokáig volt Franciaországban.

Azért tartóztatták le őket, mert egy náci észrevette, hogy ötös csoportokban szoktak együtt sétálni, az ötös szám pedig Hitler uralma óta tiltott, mert a baloldali pártok is ötös csoportokban vannak szervezve.

Kellemes momentum volt számomra, hogy ezekkel az emberekkel kerültem össze, azért is, mert ők már a cella legjobb helyeit választották ki maguknak és néhány deszkát is szereztek, amelyek ágyakul szolgáltak. Valóságos lelkesedéssel üdvözölték megjelenésemet, amellyel növeltem Hitler börtönének francia kolóniáját, ugyanakkor én is örültem a kedvező sornak, amely megengedte, hogy a nedves kövek helyett a „kényelmes” deszkákra fekhettem.

A cellában borzalmas bűz volt. Itt feküdtek egy csomóban öregek, fiatalok, a társadalom minden osztályának tagjai, szocialisták, kommunisták és olyanok, a kik sohasem foglalkoztak politikával.

Nyomorúságos állapotban voltak, szétléptett ruhákban, vérző fejjel: ezek voltak az áldozatai a hitlerista bandáknak.

Itt volt például egy szegény kis lengyel, vézna, összetört kereskedő, akit azért, mert egy bátyjához írt és a postán elfogott levélben azt merté állítani, hogy Hitler üldözi a zsidókat,

addig verték a rohamosztágosok, amíg elvesztette az eszméletét.

Négy napja volt már itt, de még nem tért magához és orvos sem volt nála. Egy másik lengyel feje össze volt vágva.

Egy szocialista városi tanácsos alsó testén láb helyett, egy vérző húsdarab kellett borzalmat.

Egy másik fiatalember jobbfulének fele hiányzott.

A harmadikkal lenyelezték a fogsorát. Egy másiknak csavarhúzóba szorították be a hüvelykujját, most már annyira meg volt dagadva, mint egy hatalmas növénytorzsa és kinjában állandóan ordított.

(Benczel Béla fordítása. Folytatjuk.)

A hadügyminisztérium rendelete az 1934-es önkéntesek tanulmányi szabadságáról

Bukarest, június 15

A hadügyminisztérium közleménye szerint az 1934. korosztálybeli önkéntesekkel rendelkező ifjaknak, akik tanulmányi szabadságot, illetve halasztást akarnak kapni katonai szolgálatuk teljesítésére, augusztus 15-ig kell beadni kérvényeiket, illetve irataikat. Ugyanez a határidő vonatkozik a korábban besorozottakra, valamint azokra, akiknek önkéntesi jogát a sorozáson nem ismerték meg el, mert nem volt kezükben az oklevél vagy bizonyítvány. A továbbiakban a hadügyminisztérium részletes rendelkezéseket közöl az önkéntesek tanulmányi szabadságára és szolgálatára vonatkozólag.

Tehetségverseny Temesváron

Temesvár, június 15.

A temesvári iparkamara a körletéhez tartozó kereskedelmi iskolák most érettségizett tanulóinak számára tehetségkutató versenyt rendezett. A feladott szóbeli tétel a következő volt: Egy nagyvállalat alapítási tervének kidolgozása temesvári viszonyok szerint. A verseny nyertesei: **Élthes Imre** (temesvári román kereskedelmi), **Élthes Lajos** (nyugalmozott tiszti tanító fia, **Friedmann József** (temesvári izr. kereskedelmi), **Sfeia Lázár** és **Arsenie Viktor** (lippai kereskedelmi). A nyertesek diplomát és egy-egy aranygyűrűt kaptak.

Autósok! Motortulajdonosok!

32% benzín-megtakarítás

mellett a motor rugékonnyan, szívsosan dolgozik, jobban húz, teljesítménye minden tekintetben emelkedik, ha a legújabb szabadalmazott

Econom-automata

van a gépén, ami a karburátorra minden változtatás nélkül öt perc alatt a legnagyobb könnyűséggel felszerelhető. Próbaszerelésre és próbaúra ingyen áll rendelkezésre, Brassó, Str. Lungă (Hosszu-utca) 14 szám alatt (telefon 5-03.) a

„GENIUS” LABORATOR TECHNIC ING. A. I. STOICA & Co.

Kereskedők!

Üzletemberek!

Elismerten bevált gyakorlati szabadalmainkhoz

keresünk országgrészenként 200.000 lej készpénzzel rendelkező, feltétlenül komoly, megbízható, kereskedelmileg szervezőképes, kitűnő referenciákkal bíró

vezérképviselőket

„Genius” Laborator Technic, Ing. A. I. Stoica et Co. Braşov, Str. Lungă (Hosszu-utca) 14. Telefon 5-03.

Feltalálók!

Kidolgozzuk, tökéletesítjük, szabadalmaztatjuk, gyártjuk és értékesítjük, úgy beföldön, mint a

világ minden államában

szabadalmi terveiket, találmányaikat patentjeiket.

Precíziós munkák,

fogaskerekek készítését, alumínium- és rézöntést a leggyorsabban és legököltebben eszközölünk.

„GENIUS” LABORATOR TECHNIC ING. A. I. STOICA & Co. Brassó, Str. Lungă (Hosszu-u.) 14. Tel. 3-03.

LUX MA! CSÜTÖRTÖKÖN: Nagy premier! **Willy Fritsch** legszenzációsabb filmje:

ASZFALT BETYÁR

Mulattató, ötletes és a rajongott filmsztár tehetségének csúcspontján

Titulescu javasolta Bujor szabadonbocsátását

Bukarest, június 15.
Bujor Mihálynak, az eredetileg életfogytiglani fegyházra ítélt munkásvezérnek szabadonbocsátásával kapcsolatban közlik, hogy Bujor megkegyelmezését Titulescu külügyminiszter szorgalmazta. A szabadonbocsátás ellen ellenvélemények hangzottak el, később a kormány valamennyi tagja csatlakozott a megkegyelmezési javaslatához.

politikai gyilkosság Szófiában

Szófia, június 15.
Vicsen doktort, a dobudzsai emigráció elnökét tegnap éjszaka ismeretlen tettesek meggyilkolták.
Az emigráció elnökének meggyilkolása nyomán a közvélemény a legerélyesebben lépett fel és azt követelte a kormánytól, hogy végre valahára robbantsa szét ezeket a földalatti politikai alakulatokat, amelyeknek egész tevékenységük terrorcselekmények véghezvitelében merül ki.

Kilóméter-pénzt kapnak a hadipilóták

Bukarest, június 15.
A hadügyminiszterium ma rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében ezentúl a hadseregben alkalmazott összes pilóták, mechanikusok és rádiotelegrafusok kilóméter-jutalmakat fognak kapni. A jutalmakat a légügyi törvény vonatkozó szakaszai szerint osztják majd ki.

A király jelenlétében avatták fel a munkásbiztosító pénztár bukaresti palotáját

Bukarest, június 15.
Szerdán avatták fel Bukarestben a munkásbiztosító pénztár új palotáját. A megnyitó ünnepségen a király is részt vett és rövid beszédet tartott, amelynek lényege az volt, hogy a munkásbiztosítónak ezentúl a munkásszállást sorvasztó bajok megelőzésére kell törekedni.

A megnyitó ünnep után az uralkodó szívélyesen elbeszélgetett a jelenlevő szociáldemokrata vezetőkkel és információkat kért tőlük a munkásság szociális problémáival kapcsolatban.

A katolikus nap betiltása miatt:

A Vatikán és Berlin között kiélesedett a helyzet

Münchenben katolikus vezető- embereket vertek véresre

München, június 15.
Jelentette a B. L. is, hogy néhány nappal ezelőtt a hatóságok betiltották a Münchenbe tervezett katolikus napot.
Most kerülő úton, francia lapok útján, az a hír érkezik, hogy a katolikus hívők a betiltást nem vették egyszerűen tudomásul, hanem excesszusok robbantak ki, amelyek véres fináléval zárultak.

A francia lapok jelentése szerint a felvonulókat a nemzetiszocialisták rohamosztagai verték szét és ez alkalommal Zinzer professzort, a klérus egy tagját véresre verték.
A párisi Journal jelentése szerint ebből az esetből kifolyólag a Vatikán és Berlin között hihetetlenül el-
mérgesedett a helyzet.
Ide tartozik még annak híre is, amelyet az Echo de Paris közöl és amely szerint a négyhatalmi paktum ratifikálása előtt egyrészt Daladier és Mussolini, másrészt Daladier és Hitler személyesen is találkozni fognak.

Nincs kedve
nevetni?
Majd lesz!

és örül ennek
a zsidóság
és gój-
ság.

OLISAG

8 lej
ezentúl be-
tenként az

Előfizetni 1/4
évre 100 lejért
lehet a PALLAS
lapterjesztőnél, Csinjon.

Ujabb drámai részletek a berlini osztrák katonai attasé letartóztatásáról

London, június 15.
Wasserbeck dr.-nak, a berlini osztrák követség sajtóattaséjának letartóztatásához és kitoloncolásához a késő esti órákban azt jelentik, hogy mikor a rendőrtisztek az attasé berlini lakásán megjelentek, dr. Wasserbeck nem nyitott ajtót és közölte a rendőrökkel, hogy addig nem engedi be őket, amíg a Londonban tartózkodó Dollfuss kancellártól telefonon utasítást nem kér.

Tényleg azonnal kérte is Londont és a berlini telefonközpont hihetetlen gyorsasággal, szinte pillanatok alatt kapcsolta is a világgazdasági konferencia üléstermét.

Dollfuss megdöbbenve értesült arról, hogy a német kormány sajtóattaséját le akarja tartóztatni és telefonon azt az

utasítást adta dr. Wasserbecknek, hogy csak az erőszaknak engedjen.

Erre a rendőrtisztek behatoltak az attasé lakásába és a diplomatát elhurcolták. Londoni jelentések szerint Dollfuss a hír vétele után

azonnal érintkezésbe lépett Sir Simon angol külügyminiszterrel és őt felkérte arra, hogy ebben a mai, szinte már tarthatatlan helyzetben, Ausztria és Németország között közvetítsen.

Sir Simon meg is ígérte, hogy a legkövetkező időben belül érintkezést keres az ugyancsak Londonban tartózkodó Neurath német külügyminiszterrel és közvetíteni fog. Grandi, Olaszország angliai követe is ígéretet tett Dollfussnak arra, hogy mihelyt a Simon-féle közvetítés eredményét megismeri, ezt az eredményt

Mussolinivel is közölni fogja.

Ezekkel a hírekkel szemben egyre sürűbben jelentkeznek a cáfolatok:

A német delegáció azt cáfolja, hogy Dollfuss és Neurath között tegnap Londonban a német-osztrák kérdésben közvetítő tárgyalások indultak volna, az osztrák delegáció viszont azt cáfolja, hogy Dollfuss Sir Simont közvetítésre kérte.

Hogy teljes legyen a cáfolatok láncolata, a német birodalmi kormány viszont azt cáfolja, hogy nála a Wasserbeck ügyben valaki is közvetített volna, s előre is kijelenti, hogy semmiféle közvetítés esetén sem egyezik bele abba, hogy idegen hatalmak Németország beleletébe beavatkozzanak.

A cáfolatok megoannak, épek és egészségesek, de mi lesz mindezek után Németországgal és Ausztriával?

Nagyarányu adóeltitkolási razzia Magyarországon

Felülvizsgálják a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok könyveit

Budapest, június 15.
Ma Budapesten a pénzügyminiszter egy rendelete jelent meg, amely meghagyja a pénzügyi hatóságoknak, hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok könyveit visszamenőleg vizsgálják fel. Ez a rendelet váratlanul érte Magyarországon pénzügyi és ipari vállalatát és úgy tudják, hogy az adó szempontjait tekintette a pénzügyminiszter, amikor e rendeletet kiadta. Voltaképpen nagyobb arányú adóeltitkolási razziairól van itt szó.

Hir szerint a pénzügyi hatóságok néhány napon belül hozzákezdnek abhoz, hogy

mintegy 1500 nagyobb magyarországi bank és iparvállalat könyveit adó szempontjából felülvizsgálják.

A budapesti parlament egyébként ma részleteiben is megszavazta a felhatalmazási javaslatot és ennek a törvénynek megszavazása után áttér a földbirtokrendezés törvényjavaslatának végleges tárgyalására.

Dicsőszentmártonból mégis áthelyezték Balázsfalvára a megye székhelyét

A belügyminiszter már ki is utalta az átköltözési költségeit

Dicsőszentmárton, június 15.
Balázsfalva és Dicsőszentmárton között 10 éve folyik már a vetélkedés Kis-küküllővármegye székhelyéért. Jelenleg Dicsőszentmárton a megye székhelye, a balázsfalviak azonban mindent megkíséreltek, hogy a székhely áthelyezését kiverekedjék.

Ez most végre sikerült. Kisküküllő vármegye székhelyét — mint azt egy Dicsőszentmártonba érkezett miniszteri rendelet igazolja — már a közeljövőben Balázsfalvára viszik át.

Az első hivatali átköltöztetésre szánt 500

ezer lejt kiutalta a belügyminiszterium. Dicsőszentmártonban az áthelyezés híre nagy elkeseredést keltett, mert attól tartanak, hogy a város elszorvadt kereskedelme és ipara ilyen körülmények mellett teljesen elpusztul. Balázsfalvát különben a megye többi városából és falvából csak nehezen lehet megközelíteni. Dicsőszentmárton közönsége értekezéseink szerint intervencióra készül, hogy a várost közigazgatásilag a közel-
fekvő Marosvásárhelyhez, illetőleg Marosmegyéhez csatolják.

Leszen, de biztosan folyik a székhely városok elszorvása.

GÖMBÖS GYULA:

Első a kenyérkérdés, csak aztán a királykérdés

Ellene van az osztrák-magyar perszonál-unióknak, a nemzeti királyság híve — Elhibázott dolog volna az ország sorsát egy 21 éves gyermek-királyra bízni

Budapest, június 15.
A magyar képviselőház tegnap esti ülésén Gömbös Gyula miniszterelnök felszólalt és a bel- és külpolitikai kérdésekről, különösen a restaurációról nagyon érdekes nyilatkozatot tett.

— Sokan megállapították — mondotta — hogy a kormány nem valósította meg a nemzeti munkatervet. Többet, mint amennyit most dolgozunk, nem tudunk dolgozni és ha ezt a munkát a

képviselőház kevesli, én rendelkezésére bocsátom állásomat.

Ezután rátért a magyar export kérdésére és rámutatott arra, hogy a kormány e téren kitűzött terveiből sokat megvalósított. Megvalósította az osztrák, a német és a kisántant államokkal való megegyezést.

— Sokan — mondotta Gömbös Gyula — azt is kifogásolják, hogy a magyar kormány külpolitikájában nem eléggé

aktiv. A külpolitikai aktivitás megvan, de azt ebben a szakmában nem szokták hangoztatni. A belpolitikában is talán a közhangulat lendületesebb ténre vinné a politikai szekerét, de nem szabad az országot rizikónak kitenni. Szerinte a legfontosabb a közélet tisztasága. A gazdasági életben egyesek radikális változtatásokat követelnek, de a gazdasági élet túlzékony és így azt, mint ahogyan más államokban tették, nem lehet vaskézzel megragadni.

A királykérdésről szólva a miniszterelnök megállapítja, hogy a legitimisták beállítása szerint adva van az Anschluss és ezzel szemben meg kell csinálni Ausztriával a perszonális uniót.

Ellene van a perszonális unióknak, mert nem tudja az osztrák császár személyét a magyar király személyével összeegyeztetni.

A maga részéről kívánja, hogy a két állam egymással összeműködjen, de közjogi kapcsolatok nélkül. A nemzeti királyság alapján áll és nem kíván olyan helyzetet, amely a nemzeti királyság kiépítését megnehezítené. A detronizációs törvényben, 1922-ben, a parlament kimondotta IV. Károly trónfosztását és egyben ugyanez a törvény előírja, hogy arra alkalmas időben a kormány gondoskodik a trón megfelelő betöltéséről. Ez a megfelelő idő még ma sem érkezett el és erre ma gondolni is veszélyes lenne egyrészt külpolitikai szempontokból, másrészt belpolitikai okokból.

Ezután melegen nyilatkozik Horthy kormányzó szerepléséről és figyelmezteti a földbirtokosokat, akiket az esetleges súlyos földreformtól éppen a mai rezsim védett meg, hogy ezért ennek a rezsimnek halálával tartoznak és éppen ezért ne fesszessék a királykérdést.

A királykérdést Magyarország csak akkor oldja meg, ha ebben a kérdésben szuverenül dönthet. Szerinte nagyon elhibázott dolog lenne egy 21 éves gyermek-királyra az ország sorsát bízni. A kenyérkérdés és a szociális problémák megoldása ma sokkal fontosabb, mint a trón és a királykérdés megoldása.

— Védekezés a hamispénzgyártók ellen szíáni módra. Siamban majmok százait idomították — bankszolgálatra. Utcai pénzváltók, vásári, bazári pénztárosok pultjai mellett ott guggol mindenütt egy-egy ilyen majom-hivatalnok és minden ércpénzdarabot fogai közé vesz, megropogtat, akár a mogyorót. Siam ugyanis a pénzhamisítók eldorádója s valóban csak majomállkapcsok ellenőrizhetnek minden egyes obulust, — annál is inkább, mert a bankárok már mind öregek, fogatlan vénsegek, akiknek semmi eszközük a kontroll biztos módjára, csak egy négylábu pénztárnok, aki olcsó, pontos, s amellyel még megvesztegethetetlen is.

MOLNÁR-JOVITZA

Rádiósok könyve

A rádió elméleti és gyakorlati ismertetése. Legújabb és évi kiadás, 373 ábrával.

ÁRA 144.— LEI

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

ZSÁKBAMACSKA

HIREK

SZÉKELY ÉS RÉTI
BUTORGYÁR P.T.
MAROSVÁSÁRHELY — BUKAREST — BRASSÓ

Erősen emelkednek a bányási terményárak

*Falusi rémdráma a szerelmes
anyóssal a főszerepben*

A nagybeteg férfit az egyik nagyvárad-i kórházba szállították, ahol mint májsorvadásost vették fel. A betegség rohamosan súlyosbodott. Az orvosok a

— AZ ÚJ LAKBÉRLETI TÖRVÉNY ma-
gyar fordítása 10 és 15 lejes árban kapha-
tók. Postán csakis a pénz előzetes beküldése-
sétől szállítjuk, portóra 5 lej küldendő be.
Brassói Lapok könyvosztálya.

VICHY-ETAT TERMÉKEI

VICHY-ETAT

VICHY-ETAT

VICHY-ETAT

SÓ Az ásványvizből kivont természetes só
alkalikus víz készítésére.

PASZTILLÁK 2—3 pasztilla étkezés után meg-
könnyíti az emésztést.

TABLETTÁK Az emésztés elősegítésére szolgáló
szikvíz otthoni elkészítésére.

Óvakodjunk az utánzatoktól és hamisítványoktól!

Vezetéknévvel: PHILIPPE FINKELSTEIN, București, Strada Câmpliceanu 20.

Vetéshelyzet világszerte

Romániában úgy az őszi, mint a tavaszi vetések jól állanak és jól fejlődtek az utóbbi 14 nap alatt. Sokhelyütt a tengeti elmaradt, máshol ellenben már kapál-tak.

Spanyolországban Kasztíliaiban a meleg és a szárazság újabb nagyobb károkat okozott, Árpa és rozs is igen sokat szenvedtek, a legnagyobb kár azonban a búzában jelentkezett. Kasztíliaiban mérsékelt termés várnak, egyéb helyeken ennél is rosszabbat. Aragóniában csak féltermésre számítanak.

Bulgáriában, a déli részeken, az első árpát május 26-án kezdték aratni.

Az Egyesült Államokban a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézethez érkezett június 9-iki keltezésű távirat szerint, az Egyesült Államokban a tavaszi búzát 24.9 millió mázsára becsülik a múltévi 44.5 millió mázsával szemben. Az őszi buza kissé javult az utóbbi hónapban és 35 millió mázsára tehető, ami egymillió mázsás emelkedést jelent az előző havi becsléssel szemben a múltévi 126 millió mázsájával és az 1926—27, 1930—31 időszak 169 millió középátlagával szemben. Ez a termésbecslés 1904 óta a leggyengébb termést jelenti. Az őszi árpa becslése némileg rosszabbodott a múlt hónap óta és 7720 ezer mázsára tehető, ami 23.7 százalékkal kisebb a múltévinél és 24.7 százalékkal az utolsó öt év átlagánál.

Kanadában május 31-én a termést a normális közepesnek, 99 százalékra becsülik, ami a múltévinél jobb, mert akkor csak 96 százalékos volt. Az árpa állása is jobb a múltévinél, mert a tavalyi 88 százalékkal szemben 94 százalékos. A tavaszi vetési munkálatok valamennyi vidéken elmaradtak, bár az időjárási viszonyok szerint eléggé előrehaladtak. Az eső-ések most kielégítőek voltak azokon a vidékeken is, amelyek évek óta szenvedtek a szárazságtól. Mindamellett még több esapadékra volna szükség. Különösen a nyugati részeken, legfőként Alberiában, ahol még mindig tart a szárazság. Franciaországban jó meleg idő járja, ami a virágzási idő alatt igen kedvező volt.

Németországban hivatalos jelentés szerint a vetések igen jó előrehaladást tettek a májusi hideg és esős időjárás alatt. Az őszi vetéseket általánosan igen kedvezően itélik meg. Az őszi árpa és őszi rozs kalászosodik és virágzik.

Lettországban hivatalos jelentések szerint a vetések állása rosszabb, mint múltévben volt ebben az időben, amit az áprilisi és májusi hideg időnek tudnak be.

Oroszországban a mezőgazdasági népbiztosság legutóbbi jelentése szerint a május 31-ig bevetett terület 195 millió ha, ami a tervezett 83 százaléknak felel meg. A múltév hasonló időszakában 188 millió ha volt a vetésterület, ami a tervezett 73 százaléknak felelt meg. Az esős, szeles idő tovább tart az ország legnagyobb részében. A föld kellő nedvességgel rendelkezik, kivéve a volgántuli vidékeket, ahol csak kevés eső esett. Odessza vidékén a vetések igen jól állnak, a déli tartományokban az őszi vetések kalászosodnak.

Indiában Pendzsab néhány vidékén, a tút esők károkat okoztak a búzában. A bennszülöttek több provinciában vetnek.

Japánban a búzatermelés az utóbbi öt év alatt 15 millió bushellal emelkedett. Az évi átlagos termés 30 millió bushell körül van. Kísérleteket folytatnak a búza nemesítésére külföldi buza keverékével. A lisztfogyasztás ezévben 10 százalékkal csökkent, ami az olcsó rizsnek tudható be. A mostani búzavetésterületet 25 százalékkal teszik nagyobbra a múltévinél.

Ausztráliában a déli és nyugati vidékeken elégséges eső volt, ami a vetési munkákra igen kedvező. Viktóriában és Újdelwalesben ellenben sürgetően esőre volna szükség a vetési munkákhoz. A vetésterület csökkenése elkerülhetetlen.

Kínában az északi vidékeken a vetések jól fejlődnek és a vetésterület nagyobb,

mint a múltévben. Az esők igen jól segítettek és az idén nagyobb termést várnak, mint az előző két esztendőben úgy, hogy a tiencsini malmok bőven dolgozhatnak a hazai termékekből. A Jangce völgyében a vetések igen jól állnak, bár a kedvezőtlen idő miatt kisebb termésre számítanak, mint a múltévben.

VILÁG-MÁRKÁ!

„OLLA”
GUM...?

Egészsége érdekében óvakodjék silány utánzatoktól

Hogyan vesztette el az erdélyi magyarság a genfi iskolapört

Veress Dónát nyilatkozik a Nyilatkozatról

Mit irattak alá a magyar tanítóval, aki ellen felettes hatósága fegyelmit indított

Szekelyudvarhely, június 15.

Dr. Balogh Arthur erdélyi magyar szenátor és dr. Pál Gábor képviselő egy esztendővel ezelőtt beadvánnyal fordultak a Népszövetséghez a román kormányzatok iskolapolitikája ellen. E beadványban részletesen feltárták a romániai magyarság rengeteg sérelmét, kiemelve, hogy különösen az ugynevezett kulturzóna megteremtése jelent súlyos és felháborító kulturörnkényt a magyar lakossággal szemben.

Úgy a memorandum megszerkesztőinek, mint általában az egész erdélyi magyarságnak nem volt és nem is lehetett kétsége arra vonatkozólag, hogy a Népszövetség a panaszt kedvezően fogja elintézni és a román kormányt a felpanaszolt sérelmek orvoslására utasítja. A felsorolt adatok olyan nyilvánvalóak, annyira tagadhatatlanok, oly égető sebet képeznek a magyar kisebbségnek, hogy ellenük a román küldötteknek nem igen lehetett védekezniük.

Mit mond Veress Dónát?

Szekelyudvarhelyi munkatársunk felkereste az ebben az ügyben oly kinosan szereplő Veress Dónát igazgatót. Veress elmondotta, hogy 1932. január 9-én Margineanu tanfelügyelő behívta az irodájába, ahol azt mondta, hogy egy nyilatkozatra van szüksége. A szóbanforgó nyilatkozat már készen is állt, a magyar igazgatónak nem volt egyéb dolga, csak lemasolni és aláírni.

Veress azt állítja, hogy teljesen jóhiszemű volt. Eltekintve attól, hogy nem tökéletes román és így nyelvnehézségi okokból is zavarban lehetett, egyébként is csak később eszmélt rá arra, hogy mit írt alá.

A Veress által aláírt nyilatkozat szövegéről magyar fordítása a következő:

„Alulírott Veress Dónát, a római katolikus Tanítók Egyesületének elnöke, határozottan állítom, hogy a római katolikus felekezeti magániskoláink minden háborítás nélkül, rendesen működnek. Az egyházi hatóságok utasításainak és direktíváinak megfelelőleg. Ezek az iskolák működésükben a magyar nyelvet használják tanítási nyelvként, az összes tantárgyakra nézve. Kijelentem továbbá, hogy az 1919. év előtti létesített római katolikus iskolák ma is mind működnek, egy sem szűnt meg működni, sőt az iskolakötelezettség növekedése következtében több községben új állások szerveztettek, amelyek rendesen működnek.”

Szekelyudvarhely, 1932. január 9-én.

VERESS DÓNÁT,

a római katolikus Tanítók Egyesületének elnöke.

Meg kell jegyezni, hogy Veress Dónát nyilatkozata nem az egyetlen magyar nyilatkozat volt a román álláspont javára. Ugyanis Margineanu tanfelügyelő tartalmában teljesen azonos deklarációt íratott alá Hodgyai tanítóval, a református tanítók egyesületének elnökével is.

FEGYELMI VIZSGALAT INDULT VERESS DÓNÁT ELLEN

A fenti nyilatkozat miatt Veress Dónát ellen egyházi főhatósága fegyelmi vizsgálatot

Annál nagyobb volt a magyarság megdöbbenése, amikor híre jött annak, hogy a Népszövetség a memorandummal kapcsolatban mégis elutasító álláspontra helyezkedett. A megütközés pedig egyetemes felháborodássá és elkeseredéssé változott, amikor genfi munkatársunk jelentése alapján köztudomású lett, hogy a beadványt a svájci nemzetközi fórum Veress Dónátnak, a szekelyudvarhelyi katolikus felekezeti iskola igazgatójának és a tanítókat egyesítő elnökének egy nyilatkozata alapján utasította el. Veress Dónát, jelentette genfi tudósítónk, írásba adta volna, hogy Romániában kifogástalan a tanszabadság. Ez az írás hatálytalanította a Balogh-Pál Gábor-féle memorandumot, amelyet azután a Népszövetség nem is vett figyelembe.

Tehát a romániai magyarság legsúlyosabb és legtörténelmibb sérelmében, a kulturelnyomás kérdésében, a jelentés szerint, magyar nyilatkozat vetett gáncsot.

indított. A fegyelmi eljárás Veress-t áthelyezéssel sújtotta, az igazgató azonban megfellebbezte ezt az ítéletet. A perirakt indokolása egyébként az volt, hogy Veress a deklarációt megtételeire illetéktelen volt.

Főbenjáró fontosságu ügyről lévén szó, az áthelyezés rendkívül enyhe büntetésnek látszik. Jobban mondvá: ez ítélethől kitetszik, hogy Veress eljárása nem lehetett rosszhiszemű, hanem a deklarációnak úgy a katolikus

kus, mint a református magyar igazgató részéről háttérre van. Nyilvánvaló, hogy a nyilatkozatokat az érdekelt román közeg kivételesen furcsa módon szerezte meg a magyar tanároktól. Egyelőre az ügynek erről a részéről, — amely majd, ha nyilvánosságra kerül, élénk világot fog vetni arra, milyen eszközökkel operálnak úgy itthon, mint a külföldön, — nem írhatunk bővebben. Veress Dónát ugyanis szekelyudvarhelyi munkatársunk kérdéseire a választ arra való hivatkozással, hogy fegyelmi ügye folyamatban van, a válaszadást megtagadta, amiről az alábbi nyilatkozatot állította ki:

„A Brassói Lapokban nevemmel kapcsolatosan megjelent és Genfben a magyar kisebbségi iskolai panaszkor ellen felhasznált nyilatkozat ügyében főhatóságom fegyelmi vizsgálatot indított, a melynek befejeztéig értelmeles nyilatkozatot nem tehetek. A fegyelmi vizsgálat befejeztéig az ügyet kész vagyok a nyilvánosság elé tárni.”

Szekelyudvarhely, 1933. június 13-án.

VERESS DÓNÁT

A nyilatkozatok megszerzésének előzményeiről egyelőre tehát még mi sem írhatunk. Néhány nap múlva azonban szenzációs adatokkal fogjuk az ügyet megvilágítani. 5 éskor majd tisztán állhat a magyar közvélemény előtt az, miként lehet egy százszázalékosan igazságos, jogos, megalapozott panasz Genfben minden méltányosság arcúlsapására elveszíteni.

A Kolozsvári Magyar Színház vendégjátéka az Apollóban

HETI MÜSOR:

Csütörtök, június 15-én este 9 órakor: *Zsákbamacska*. (Operette-ujdonosság, először!) Budapest 250-szer került színre! Az utóbbi évek legbrilliansabb operettje. A teljes kolozsvári operette-ensemble bemutatkozása. Rendkívül olcsó helyárak! A legdrágább jegy 65 lej! Sorozatszám: 1).

Pénteken, június 16-án este 9 órakor: *Zsákbamacska*. (Operette-ujdonosság másodszer. Sorozatszám: 2).

Szombaton, június 17-én este 9 órakor: *Irja hadnagy*. (Világszenzáció! Ujdonság, először!) Az európai színpadok bombasikerü ujdonság! Sorozatszám: 3).

Vasárnap, június 18-án d. e. 11 órakor: *Hófehérke és a 7 törpe*. (Gyermek-előadás. Nagyon olcsó, mozi-matiné helyárakkal. Sorozatszám: 4).

Vasárnap, június 18-án d. u. 6 órakor: *Alvinci huszárok*. (Operette-repriz. Sorozatszám: 5).

Vasárnap, június 18-án este 9 órakor: *Zsákbamacska*. (Operette-ujdonosság harmadszor. Sorozatszám: 6).

Hétfőn, június 19-én este 9 órakor: *Irja hadnagy*. (Ujdonság, másodszer. Sorozatszám: 7).

A műsorra tűzött előadások jegyei előre válthatók az Apolló pénztáránál d. e. 10-től 1 óráig és délután 5 óráig 8 óráig.

Ma este: Ünnepi megnyitó előadás — *Zsákbamacska*. Lázás érdeklődéssel várja Brassó közönsége a mai estét. Ma este kezd meg rövid vendég szereplési szezonját az Apollóban a kolozsvári magyar színház teljes operette-és drámai társulata. A mai ünnepi megnyitó est már igazi nagy világszenzációt nyújt a közönségnek. A „Zsákbamacska” című új operettet fogják bemutatni. A „Zsákbamacska”-t Budapesten egyfolytában 250-szer játszották s Európa valamennyi világvárosában

készülnek az előadására. A „Zsákbamacska”-t mindenkinek meg kell néznie! Aki nem kapott már ma estére jegyet, az biztosítsa helyét a holnapi estére, mert holnap este is a „Zsákbamacska”-t fogják adni.

Szerkesztői üzenetek

A „Fiatalkok száma” munkatársainhoz. A tervezett *Fiatalkok száma* részére beérkezett kéziratok közül újabbban az alábbi szerzők kéziratát jutottak be a selejtezőbe: B. J. Marosvásárhely, A. K. Hegyalja, G. J. Bukarest, K. J. Budapest, B. R. Sepsiszentgyörgy, R. L. Kolozsvár, M. B. Marosvásárhely, P. V. Szentimreton, U. A. Alsórákos, D. J. Bukarest, K. Gy. Kolozsvár, E. A. Nagybánya, P. A. Brassó.

T. T. Kolozsvár. Az öntudat kettéhasadása, ez tulajdonképpen csak tudományos műszónak új. Az irodalmak és a keresztény etika is régóta ismerik, a modern lélektan pedig egyenesen kultuszt üz a tudatalattiból, amely, szerinte, majdnem olyan fontos szerepet játszik az akarat, képzelem és értelem világában, mint az öntudatos és tudatfeletti. Sokrates is ismeri a tudatalattit, amelyet ő a daimon sugallatának nevez.

5:10

Győzött az olcsóság!

A két szám mutatja a budapesti

8:15

NEMZETI SPORT SPORTRILAP

régi és új árait Romániában.

Sportrilap mindig 5.— lej

Nemzeti Sport rendszeren 5.— lej

hétfőn 8.— lej

Feltétlenül igen

Nem okozhat fejtörést az a kérdés, hogy milyen borotva készüléket és milyen pengét használjunk. Csakis „Gillette”, amely egy negyedszázad óta vezető szerepet játszik a borotvakészülék és penge gyártása terén. Mindenki, aki súlyt fektet arra, hogy jól legyen borotválkozva, kizárólag a világhírű „Gillette” pengéket használja. Az új „Gillette” pengék találnak úgy a régi, mint az új típusú „Gillette” készülékekhez.

SPORT

A Nemzeti Bajnokságban

Vasárnap Brassóban játszik az Universitatea

Brassó, június 15

Vége a Balkán-Kupa mérkőzéseinek és újra megindulnak a Nemzeti Bajnokság küzdelmei. A hosszú szünet után nyolc csapat lép pályára, hogy újra egy lépéssel előbbre vigye az országos bajnokság ügyét.

Az A csoportban a következő mérkőzések vannak kitűzve: Ripensia-Tricolor Temesvárt. Tavaly alig győzött a temesvári csapat a ploesti ellen 1:0 arányban, most nagyobb győzelem várható. Aradon a Glória CFR és a váradi Crisana játszik, Tavaly a Crisana győzött egy góllal, most a Glória győzelme valószínűbb.

A B csoportban több érdekes mérkőzés lesz.

A legnagyobb figyelem Brassó felé irányul, ahol az Universitatea áll ki a Brasovia ellen.

Az országos bajnokság legkomolyabb jelöltje látogat le Brassóba. Lejön Sepci a válogatott kapus, akinek hálójába a Balkán államok csatárai egyetlen gólt sem rúgtak s nem valószínű, hogy a Brasovia csatáraival szemben gyengébb formát árulna el. Az U ezuttal könnyebben fog győzni, mint tavaly.

Bukarestben a Venus s az Unirea Tricolor harcolnak, Nagyváradon NAC-AMTE harc lesz.

Olaszország nyerte az épée csapalversenyt

Budapest, június 15

Az Európa-bajnoki vívóversenyek során tegnap az épée csapalversenyt megnyerték.

A várakozásnak megfelelően Olaszország lett az első 10 győzelemmel. 2. Franciaország.

**TENISZ-ÜTŐ-CIPŐ-LABDA-HÁLÓ
ELIÉS HUROZÁS-JAVÍTÁS, LEG-
JOBB
RITSCH-NÉL Brassó, KOLOSTOR
UTCA 20 SZ.**

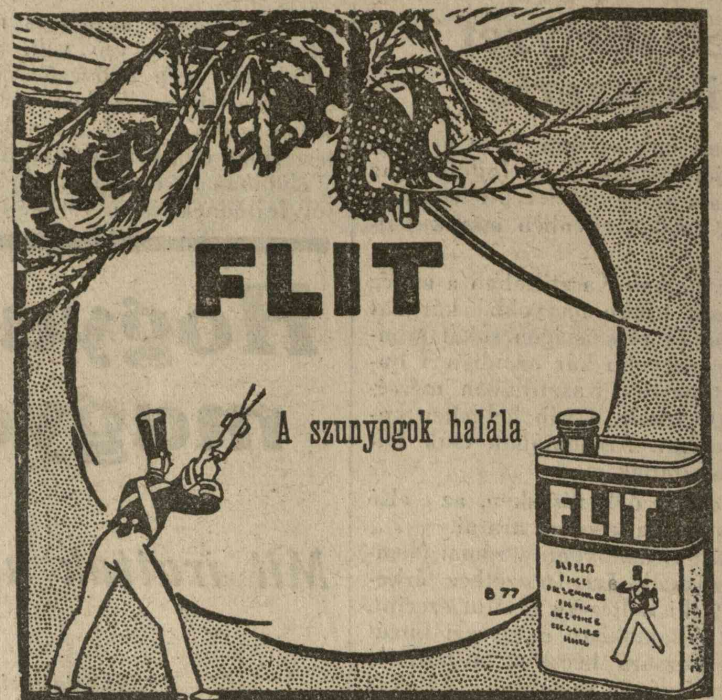
szág 8, 3. Svédország 6 győzelemmel. 4—5—6-ik Magyarország, Románia és Anglia holtversenyben 2—2 győzelemmel.

A verseny meglepetése Románia 18:14 arányú győzelme Magyarország felett.

Rövid sporthirek

Az „Encián” vasárnap, f. hó 18-án kirándulást rendez a Spitzbergre. Indulás autótól: reggel 6 órakor az Astrától. Utirány: Predeal—Spitzberg—Rozsnyó. Jelentkezni lehet az egyesület helyiségében (Hirsch-utca 21.) Jakab József vezetőnél, utiköltség: tagoknak 45, vendégeknek 55 lej.

A Balkán-Kupa nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is fényesen sikerült. A vég-

leges elszámolást még nem ejtették meg, de egymillió lejt már elhelyeztek a Nemzeti Banknál.

A Budai 11 Urnapján, szombaton és vasárnap Szatmáron és Nagyváradon három mérkőzést játszik.

Az osztrák—német válogatott labdarúgó-mérkőzés elé újabb politikai természetű akadályok gördültek. Lehet, hogy ezévből nem játszik le.

A németországi Wagner részt vett a csernovici Jahn sportegylet atlétikai versenyén, ahol a 110 méteres gátfutásban 145 mp, idővel győzött. Wagner indulni fog a brassói kerületi bajnokságon is, azonkívül tanfolyamot tart a brassói liga atlétáinak.

Primăria Municipiului Brasov

13.050—1933
Serv. Tech.

HIRDETÉMÉNY

Ezennel közzé tesszük, hogy a városi vízvezeték és csatornázás hivatalos helyiségei a polgármesteri hivatal épületéből a Baritiu Gh. utca 34 (volt Lópiac) száma alatti városi lakásba lettek áthelyezve.

Mindenféle felvilágosítások vagy panaszok végett a t. közönségnek jövőben ide kell fordulnia.

Brassó, 1933. június 10.

Primar: Dr. C. Voicu mp. Secretar General: Socaciu mp.

Seful Serviciului
Inginer: Socol mp.

Primăria Municipiului Brasov

No. 14.188—1933
Serv. economic

ARLEJTÉSI HIRDETÉMÉNY

A postaépület előtti helynek egy benzinállomás építésére való engedélyezése céljából, amely földalatti klozettel és dohány, hirlapok és virágok elárúsítására szolgáló kioszkkal lesz egybekötve, f. é. július 12-én d. e. 11 órakor a városi polgármesteri hivatalban nyilvános árlejtés lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal fog tartatni a hivatalos lap 127—1931 számában kihirdetett általános szabályok alkalmazásával.

Az engedélyezés időtartama 15 év.

Az ideiglenes óvadék 80.000 lej, amely állampapírokban teendő le.

A tervek és a közelebbi feltételek a városi mérnöki hivatalban tekinthetők be.

Brassó, 1933. június 12.

Primar: Dr. C. Voicu mp. Secretar General: Socaciu mp.

Iparvállalatnál

állandó állást nyerhet perfekt román német, lehetőleg fiatal munkaeső, kinek 3—400 000 lej készpénze van Érdeklődők részletes személyi adataikat, eddigi gyakorlatukat közöljék levelben „Globus 6000” jelígre, Rudolf Mosse S. A., București, Bulev, Brătianu 22 címre

Das Siebenbürgisch-Deutsche Tageblatt

in Hermannstadt

Gründungsjahr 1874
ist die politisch führende
Stimme der deutschen
Volksgemeinschaft in
Rumänien. Das beste
Nachrichtenblatt und
das werbeeffiziente
Anzeigenorgan

Zuschriften wegen Bezug und Anzeigen-
veröffentlichung sind zu richten an:
Verwaltung
des Siebenbürg.-Deutschen Tageblattes
Hermannstadt-Sibiu (Rumänien)
Königin Mariastraße 25.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Kirakatablak és üzletajtó, rollóval (használt) olcsón eladó. Brassó, Calea Victoriei 36. 11728

Eladó használt: Háromlábú Hoffer herefejtők, új típusú Máv. nyolcszázas cséplők, Fordson traktorok. Rosenbaum Pál, Szászrégen. 11748

Házikészítésű harisnyák, zoknik, kiránduló stucnik, tartós anyagból, jó kivitelben nagyon olcsón kaphatók. Feljelést, valamint harisnyaszemfelszedést is vállalok. Brassó, Str. Filipescu 59. (volt Hátul-sókőbánya), földszint. 11485

Négy pár cernazokni, hatszorosan megerősítve, 100 lej, Gross Ferenc harisnyagyárban, Kapu-utca 38.

Gőzkazán, 18 qm., 15 légkör, eladó. IVO Festöde, Oradea. 11776

2 ágy, egy diván, székek, egy takaréktűzhely, 3 darab ablak és ajtó olcsón eladók. Ugyanott külön bejárattal szoba műhelynek, vagy irodának július 1-étől kiadó. Brassó, Kapu-utca 26. 11773

Elegáns ebédlő és hálószobaberendezés olcsón eladó. Brassó, Lópiac 13. I. em. 11767

Eladó csukott Fiat auto, 514., keveset használt. Értekezni Lucardi üzletében, Brassó, Str. Lungă No. 8. 11720

Lakás

Kiadó irodának, rendelőknek nagyon alkalmas lakás és üzlethelyiség. Brassó, Hosszú-utca 8. 11768

Állást keres

Francia születésű, perfekt német, 48 éves hölgy gyermek mellé, vagy háztartásban alkalmazást keres. Szerény igényű. R. D. Poste restante, Jibou, jud. Sălaj. 11774

Vegyes

PALESZTINA! Műszaki kereskedő, elismert szervező, német zsidó, néhány komoly, szorgalmas munkatársat keres, legalább 1.000.000 lej igazolható tőkével, kilátásteljes, hasznosító iparvállalat alapításához. Költséges berendezés nem szükséges. Ajánlatok „BIZTOS JÖVŐ” jelígre Rudolf Mosse, Cluj címére kéretnek. 11776

Az impotenciáról

Irta: Dr. DÉCSI IMRE kórházi főorvos.

Ára 48 lej. — Kapható a BRASSÓI LAPOK könyvostályában.

MERA & COMP autóbuszvállalat

1933 május 20-tól minden nap kétszer indít autóbuszjáratot

Cluj—Dej—Bistrița—Baia-Mare—Satu-Mare között

Indulások Clujról:

indul Clujról	—	—	5 ³⁰ és 15 ⁰⁰ órakor
érkezik Dejre	—	—	7 ³⁰ " 17 ⁰⁰ "
indul Dejről	—	—	7 ⁴⁵ " 17 ¹⁵ "
érkezik Bistrița	—	—	9 ⁴⁵ " 19 ¹⁵ "
érkezik Baia Maréra	—	11 ⁰⁰	20 ³⁰ "
érkezik Satu-Marera	—	12 ⁰⁰	"

Indulások Satu-Mare—Baia-Mare és Bistrițăról:

indul Satu Mareről	—	—	13 ⁰⁰ órakor
indul Baia Mareről	—	—	4 ³⁰ és 14 ⁰⁰ "
indul Bistrițăról	—	—	5 ³⁰ " 15 ¹⁵ "
érkezik Dejre	—	—	7 ³⁰ " 17 ¹⁵ "
indulnak Dejről	—	—	7 ⁴⁵ " 17 ³⁰ "
érkezik Clujra	—	—	9 ⁴⁵ " 19 ³⁰ "

Cluj—Satu Mare között naponta csak egyszeri közlekedés. — Kényelmes utazás. — Pontos közlekedés — Új kocsikkal. — Indulás Clujról a főposta melletti autóbuszállomástól.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó Rt. Brassó—Brassó.